روزنه

ظریف: اگر مشتری آمریکا باشید اجازه دستیابی به سلاح هسته‌ای را دارید

● **ایسنا:** وزیر امور خارجه کشورمان در توییتی با انتقاد از اقدامات خصمانه آمریکا و اسرائیل در خاورمیانه، در توییتی نوشت: اگر کشوری مشتری آمریکا باشد -حتی اگر تعداد زیادی از آمریکایی‌ها را بکشد- باز هم اجازه دستیابی به سلاح هسته‌ای را خواهد داشت. محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه کشورمان، در واکنش به صحبت‌های بولتون که می‌گفت «هر کشوری که شعار مرگ بر آمریکا یا مرگ بر اسرائیل سر دهد، نباید به سلاح هسته‌ای دست یابد»، در توییتی نوشت: اگر بیش از سه هزار آمریکایی را بکشید اما یکی از مشتری‌های آمریکا باقی بمانید، نه تنها می‌توانید سلاح هسته‌ای داشته باشید، بلکه آمریکا خود نیز به شما کمک می‌کند تا به این سلاح‌ها دست یابید اما اگر به هوی و هوس‌های تیم ب تن ندهید، حتی نمی‌توانید انرژی هسته‌ای برای اهداف صلح‌آمیز در اختیار داشته باشید. انگار این مسئله اهمیتی ندارد که ایران در حال نابودی داعش است در حالی که مشتریان آمریکا، این گروهک تروریستی را مسلح می‌کنند.

حسن کامران:

تحقیق و تفحص از صداوسیما کلید خورد

● **اعتمادآنلاین:** یک نماینده مجلس از کلیدخوردن تحقیق و تفحص از سازمان صداوسیما خبر داد. حسن کامران، نماینده اصولگرای اصفهان و عضو کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس، در گفت‌وگو با خبرنگار اعتمادآنلاین، از طرح تحقیق و تفحص از صداوسیما خبر داد و گفت: نمی‌دانم این تحقیق و تفحص در مجلس رأی می‌آورد یا خیر، اما وظیفه دینی‌ام بود که این تحقیق و تفحص را کلید بزنم. او به محورهای این تحقیق و تفحص اشاره و تأکید کرد: اولین محور تحقیق و تفحص از صداوسیما این است که دانشکده صداوسیما در تربیت نیروهای انقلابی چه کاری انجام داده است؟ دومین محور این است: در حکمی که مقام معظم رهبری به رئیس صداوسیما دادند مواردی را ذکر کردند و همچنین در بیانات مختلفی ایشان تذکراتی دادند که به نظر می‌رسد این بیانات مورد غفلت قرار گرفته است. این نماینده مجلس ادامه داد: محور دیگر این تحقیق و تفحص نحوه تقویت فیلم‌های بومی، انقلابی، تاریخی، فعالیت‌های برون‌مرزی و اجرای برنامه ششم در این سازمان است. کامران درباره نتیجه این تحقیق و تفحص خاطرنشان کرد: نمی‌توان پیش‌بینی کرد. لابی‌هایی هست که در برابر آنها نمی‌توان کاری کرد.

سردار شریف:

رسانه‌های دشمن سعی می‌کنند شرایط فعلی را بحرانی اعلام کنند

● **ایسنا:** سخنگو و مسئول روابط‌عمومی کل سپاه گفت: قدرت تنها نظامی و اقتصادی نیست، بلکه امروز رسانه‌ها ابزار قدرت تلقی می‌شوند. سردار رمضان شریف در همایش تجلیل از خبرنگاران استان خراسان جنوبی، اظهار کرد: هر رسانه‌ای صاحبی دارد که در راستای اهدافش خبر تولید می‌کند و امروز باید سواد رسانه‌ای را در جامعه بالا ببریم. سخنگوی سپاه تصریح کرد: متأسفانه امروز در داخل کشور در مواجهه با رسانه‌ها با چند مشکل اساسی مواجه هستیم و مشکل اولیه این است که مفهوم اولیه رسانه‌ها را به رسمیت نشناخته‌ایم. سردار شریف با بیان اینکه امروز با رسانه‌ها عملیات انجام می‌شود، تصریح کرد: در دنیا سواد رسانه قبل از سواد کلاسیک مطرح شده است. وی ادامه داد: در دنیای امروز انسان باسواد، فردی است که بتواند روابط عاطفی با خانواده خود و محیط اطرافش برقرار کند، سواد مالی، سواد رسانه‌ای و در نهایت سواد کلاسیک داشته باشد. سخنگو و مسئول روابط‌عمومی کل سپاه با بیان اینکه رسانه‌ها قادر هستند دارایی‌های ارزشمند یک ملت را بی‌نهایت ضعیف و نداشته‌های خود را فوق‌العاده قدرتمند جلوه دهند، اظهار کرد: رسانه‌های دشمن همواره قدرت ایران را نادیده گرفته و سعی کرده‌اند شرایط فعلی را بحرانی اعلام کنند. سردار شریف با اشاره به اینکه دشمن باید بداند ملت ایران دیگر دچار غافلگیری مجدد مانند جنگ تحمیلی نخواهد شد، افزود: داشته اصلی خود را معنویت و مردم‌داری می‌دانیم. وی گفت: اولین وظیفه خبرنگاران این است که از تاریخ ۴۰ساله انقلاب اسلامی به‌خوبی آگاه شده و آن را برای مردم تبیین کنند. سخنگو و مسئول روابط‌عمومی کل سپاه تصریح کرد: با توجه به اینکه حدود ۴۰ تا ۵۰ میلیون نفر از جمعیت کشور، دستاوردهای امام‌خمینی(ره) را ندیده‌اند، ترامپ فکر می‌کند می‌تواند از انقطاع نسلی ملت ایران بهره رسانه‌ای ببرد. سردار شریف ادامه داد: منبع تولید پیام خبرنگاران جمهوری اسلامی ایران منبع قدرتمندی است و اگر می‌خواهیم دشمن دست از تحریم بردارد، باید داشته‌های خود را به رخ آنان بکشیم. وی یادآور شد: اجازه نخواهیم داد تدبیر مقام معظم رهبری بر زمین بماند و سپاه پاسداران نیز از بدو تأسیس به دنبال این بوده که سخنان مقام معظم رهبری عملی شود.

politics@sharghdaily.ir

۱۱۰ سال از اعدام شیخ فضل‌الله نوری گذشت

بردارکردن شیخ مشروعه

عصازنان از پله‌های سکوی دار بالا می‌رفت. جمعیت در میدان توپخانه در انتظار اعدام شیخ ۷۰ ساله بود. در هیاهویی که صدا به صدا نمی‌رسید، یک‌سو نظمیه و سوی دیگر بانک شاهنشاهی بود. شیخ فضل‌الله زمان اندکی برای آخرین خطابه خود داشت؛ رو به جمعیتی که شاید برای شنیدن خطابه هم گرد نیامده بود؛ جمعیتی که هنوز سرشار از شور فتح پایتخت و سرنگون‌کردن شاهی بود که مجلس و مردم را به توپ بسته بود. بااین‌حال محمدعلی‌شاه قرار بود که راهی روسیه شود و مشروطه‌خواهان مستمری ماهانه هم برای او در نظر بگیرند. شیخ فضل‌الله اما به حکم ۱۰ قاضی معمم باید بالای دار می‌رفت. شیخ فضل‌الله بعد از چندسال مبارزه و مخالفت با مشروطه حالا آن بالا روی چهارپایه ایستاده بود. قبل از اینکه بالای چهارپایه برود، عصا و عبای مشکی نازکش را به سمت جمعیت پرتاب کرده بودند. حتی عمامه را از سر برداشته بود. مشروطه‌خواهان در اولین روزهای بازپس‌گیری قدرت صدای یکی از چهره‌های شاخص مخالف خود را به بدترین شیوه خفه می‌کردند؛ نهم مرداد ۱۱۰ سال قبل.

ماهیت مشروطه و نقش شیخ فضل‌الله

نزدیک به ۷۰ سال قبل جایی در منطقه «نور» مازندران متولد شده بود. پدرش پیش‌نماز مسجد بود و دایی او حسین محدث‌نوری از روحانیون شناخته‌شده وقت بود. بعد از شروع تحصیلات در نور به تهران آمد و در مدرسه علمیه مروی مشغول شد. بعد به همراه دایی خود از تهران به نجف رفت تا تحصیلات خود را ادامه دهد.

همان‌جا هم بود که پای درس میرزای‌شیرازی، از مراجع برجسته شیعه، نشست و همراه با او از نجف به سامرا رفت. بعد از پایان دوره تحصیلات روانه پایتخت شد؛ جایی که تحولات مهم و تاریخی را در پیش داشت که شیخ فضل‌الله نیز نقش مؤثری در آن ایفا می‌کرد؛ از نهضت تنباکو که مهم‌ترین واقعه عصر ناصرالدین‌شاه بود تا به‌پیروزی‌رسیدن مشروطه و شکل‌گیری مجلس شورای ملی و مخالفت او با متمم قانون اساسی. هرچند مرور همه این وقایع در یک گزارش ممکن نیست، اما اختلاف‌نظرهای او با مشروطه‌خواهان درباره متمم قانون اساسی و مجلس شورای ملی می‌تواند تصویر نسبتا روشنی از آن فضا به دست دهد؛ تصویری که نه‌تنها جایگاه شیخ فضل‌الله و نقطه‌نظرات او را نشان می‌دهد، بلکه ماهیت مشروطه را هم تا حدودی آشکار می‌کند.

آرای شیخ نوری درباره مجلس

مظفرالدین‌شاه فرمان مشروطیت را در مرداد ۱۲۸۵ امضا کرد. قانون اساسی مشروطه چند ماه بعد به امضای او رسید. اما این قانون به دلیل ناقص‌بودن، مشروطه‌خواهان را بر آن داشت که یک سال بعد؛ یعنی در مهرماه ۱۲۸۶ شمسی متمم آن را تهیه کنند. در خلال تهیه متمم قانون اساسی اختلاف بین مشروطه‌خواهان و مخالفان بالا گرفت. شیخ نوری از جمله روحانیون مخالف مشروطه بود که طیفی از مردم را در این مخالفت همراه خود داشت. او برخلاف روحانیون مشروطه‌خواه که سعی در تطبیق‌دادن اصول مشروطه و دموکراسی با شرع داشتند، بر تناقض این دو دست گذاشته بود. به گواه تاریخ‌نویسان، شیخ نوری در تحلیل‌ها و سخنانش دراین‌باره کاملا صادق بود. پیش از نوشتن متمم قانون اساسی اختلاف این دو گروه بر سر اصول و مبانی مشروطه بود، اما بعد از نوشتن «دیگر در محدوده لفظ باقی نماند». سال‌ها تلاش مشروطه‌خواهان قرار بود به مجلسی ملی منجر شود و همین‌جا بود که طرفداران شریعت می‌گفتند مجلسی که وعده داده شده باید تماما مبتنی‌بر شرع باشد. در مقابل «عرف‌گرایان هم اعتقاد داشتند که کار مجلس وضع قوانین دولتی است برای مقیدکردن سلطنت و برای اداره امور دولت و نه چیز دیگر».

شیخ فضل‌الله نوری در این زمان می‌گفت که به‌هیچ‌وجه منکر مجلس شورای ملی نیست و مدخلیت خود را در «تأسیس این اساس بیش از همه‌کس» می‌داند. او می‌گفت که عموم مسلمانان مجلسی می‌خواهند که اساسش بر «اسلامیت» باشد و بنابراین امکان ندارد که مشروطیت ما «آثار پارلمنت پاریس و انگلیس... مترتب گردد و قانون آزادی عقاید و اقلام و تغییر شرایع و احکام از آن گرفت و بر افتتاح خمارخانه‌ها و اشاعه فواحش و کشف مخدرات و اباحه منکرات نائل گردید».

بالاگرفتن جنگ مشروطه و مشروعه

در این زمان جنگ مشروطه و مشروعه که پیش از پیروزی مشروطیت هم وجود داشت، بالا گرفته بود. اصول مهم مشروطیت از جمله اصل وکالت، حریت و مساوات (آزادی و برابری) و اصل وضع قوانین «بیش از هر اصل دیگری مورد مخالفت» مشروعه‌خواهان قرار گرفته بود.

شیخ نوری در یکی از رسالات خود می‌نویسد که «یکی از موارد آن ضلالت‌نامه [متمم قانون اساسی] این است که... اهالی مملکت ایران در مقابل قانون دولتی متساوی‌الحقوق خواهند بود...». نوری در جای دیگری نیز می‌نویسد: «ای ملحد اگر این قانون دولتی مطابق اسلام است که ممکن نیست در آن مساوات و اگر مخالف اسلام است، قانونیت پیدا نمی‌کند. ای بی‌شرف، ای بی‌غیرت ببین صاحب شرع... برای تو شرف مقرر فرموده و امتیاز داده تو را، تو خودت سلب امتیاز می‌کنی و می‌گویی من باید با مجوس و ارمنی و یهودی برادر و برابر باشم». مهم‌ترین پاسخ مشروطه‌خواهان به شیخ نوری این بود که منظور از مساوات، مساوات در حقوق نیست، بلکه مساوات در اجرای قوانین است.

شیخ اسماعیل محلاتی از روحانیون مشروطه‌خواه در پاسخ به نوری می‌نویسد: «مساوات که در این دوره گفته می‌شود، به این معنی است که هر حکمی که بر هر عنوانی از عناوین شرعیه یا عرفیه بار باشد، در اجرای آن حکم، فرقی مابین مصادیق آن گذارده نشود؛ مثلا زانی حد می‌خورد، هر که باشد. سارق دستش بریده می‌شود هر که باشد». پاسخ مشروطه‌خواهان به شیخ نوری و طیفی که با خود همراه داشت، به جایی نمی‌رسید. آنها در مبانی اختلاف نظر داشتند و تلاش روحانی‌ها و عرف‌گرایان مشروطه‌خواه در تطبیق‌دادن اصول دموکراسی با شرع به نتیجه نمی‌رسید. هرچند همین تلاش‌ها برای مقابله با تحلیل‌های شیخ نوری در مواردی منجر به کوتاه‌آمدن مشروطه‌خواهان از اصول و مبانی ایدئال خود می‌شد. در شرایطی که شیخ نوری در آن مقطع همراهی سنت‌گرایان و برخی از روحانیون، بازاری‌ها و خرده‌سرمایه‌داران را داشت.

پیشنهاد نظارت فقها بر قوانین مجلس

مخالفت‌های شیخ نوری با مشروطیت و مجلس شورای ملی باعث شد که او لایحه‌ای بر سر اصل دوم متمم قانون اساسی بنویسد. او در این لایحه پیشنهاد می‌کند که در «هر عصری از اعصار انجمنی از طراز اول مجتهدین و فقها و متدینین تشکیل شود که قوانین موضوعه مجلس را قبل از تأسیس در آن انجمن علمی به دقت ملاحظه و مذاکره نمایند». شیخ نوری می‌گوید که اگر این انجمن قوانین را مخالف با احکام شرع دانست، رد خواهند شد و امر انجمن ابدا تغییرپذیر نخواهد بود؛ اما لایحه پیشنهادی نوری با اصلاحاتی به تصویب رسید. اصلاحاتی که سیدحسن تقی‌زاده نماینده مجلس و از رهبران مشروطه در آن نقش بسزایی داشت. در این اصلاحیه اصل وجود چنین انجمنی پذیرفته شده بود؛ اما باید علما و مراجع تقلید ۲۰ نفر از علما را که دارای صفات مذکور باشند، به مجلس معرفی کنند و مجلس ازاین‌بین پنج نفر را انتخاب کند. این اصل مورد موافقت شیخ فضل‌الله و یارانش قرار نگرفت و «کشمکش‌ها روزبه‌روز عمق بیشتری می‌یافت». نکته اینجا است که سه مرجع بزرگ شیعه یعنی مازندرانی، خراسانی و حاجی میرزا حسین به حمایت از مجلس برخاستند و در تلگرافی که در مجلس قرائت شد، نوشتند که «قطعا عقلا و شرعا و عرفا» حمایت از تأسیس مجلس واجب است و «مخالف و معاند او، مخالف شرع انور و مجادل با شریعت است». دراین‌بین این شائبه مطرح شد که چون راه رسیدن به مجلس بر روحانیونی مانند شیخ فضل‌الله بسته شده بود، مخالفت او رنگ‌وبوی شخصی نیز به خود می‌گرفت. مبارزه و مخالفت شیخ فضل‌الله به تحصن در حرم شاه عبدالعظیم کشیده شد. او مردم و پیروان خود را به شورش و قیام علیه مجلس تحریک می‌کرد. از سوی دیگر مجلس نیز برای مقابله با او تلاش می‌کرد.

پایان راه شیخ

«تحصن شیخ فضل‌الله در شاه عبدالعظیم با ترور امین‌السلطان خاتمه یافت». او که صدراعظم ناصرالدین شاه، مظفرالدین‌شاه و در آخر محمدعلی شاه بود، رابطه نزدیکی با شیخ نوری داشت. تحصن پایان یافته بود؛ اما مخالفت شیخ نوری با مشروطه ادامه داشت.

محمدعلی شاه نیز که در پی تقویت پایه‌های استبداد خود بود و شیخ فضل‌الله او را به مبارزه با مشروطه‌خواهان تشویق می‌کرد. شاه در نهایت تصمیم به قلع‌وقمع مشروطه‌خواهان گرفت و مجلس را در ۱۲۸۸ به توپ بست و مشروطه‌خواهان را به خون کشید.

در این زمان دوره‌ای که استبداد صغیر خوانده می‌شود، آغاز شد. دوره‌ای که به طول نینجامید و بار دیگر با قیام مشروطه‌خواهان از تبریز و شهرهای دیگر به فتح تهران منجر شد. محمدعلی شاه به سفارت روسیه پناهنده شد و در نهایت مجبور به ترک ایران شد. او از روسیه به ایتالیا رفت و در آنجا درگذشت. در این شرایط عده دیگری از مخالفان مشروطه ازجمله شیخ نوری به اعدام محکوم شدند. حدود دو ساعت مانده به غروب خورشید در مرداد ۱۲۸۸ چهارپایه اعدام از زیر پای شیخ فضل‌الله کشیده شد. جسد او به مدت شش ماه در خانه‌اش دفن بود و سپس به قم منتقل شد.

تمام جملات داخل گیومه از کتاب «مشروطه ایرانی» برگرفته شده است.

لاریجانی خواستار شد

تسریع در ارسال لایحه منع خشونت علیه زنان به مجلس

ایسنا: رئیس سازمان بهزیستی و معاونان او روز گذشته با دکتر علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی، دیدار و گفت‌وگو کردند. لاریجانی پس از استماع گزارش رئیس سازمان بهزیستی با قدردانی از اقدامات این سازمان در حمایت از ایتام و افراد کم‌توان جسمی گفت: شفاف‌سازی در عملکرد سازمان بهزیستی باعث می‌شود اعتماد مردم به این دستگاه افزایش یابد. رئیس مجلس شورای اسلامی بر توجه سازمان بهزیستی به معلولان، ایتام و افراد کم‌توان جسمی تاکید کرد و گفت: باید مدل‌هایی برای مشارکت مردم در این حوزه کشف شود تا با طیب خاطر به آن ورود کنند، زیرا همچنان که امام راحل(ره) فرمودند اداره امور کشور باید به مردم سپرده شود و زندگی آنها را نباید به ادارات گره زد. او افزود: لازم است خیریه‌ها ساماندهی شده و از ظرفیت علاقه‌مندان به این بخش استفاده شود. لاریجانی همچنین درباره کودکان بی‌سرپرست و بدسرپرست گفت: در سپردن این کودکان به خانواده‌ها باید دقت‌های لازم از نظر فرهنگی، تدین، سلامت روانی و توان مالی خانواده‌ها صورت گیرد. او همچنین به موضوع خشونت علیه زنان اشاره و تصریح کرد: لازم است لایحه مبارزه با خشونت علیه زنان هرچه سریع‌تر به مجلس ارائه شود تا در اسرع وقت تصویب و تبدیل به قانون شود که بنا بر گفته رئیس محترم قوه قضائیه، ظرف یکی، دو هفته آینده این کار انجام خواهد شد. لاریجانی با اشاره به گسترش خانه‌های سالمندان در کشور گفت: اگرچه ممکن است خانه سالمندان به تعداد محدود مورد نیاز باشد، ولی بهتر است به خانواده‌ها برای پرستاری از سال‌خوردگان آنها کمک شود. رئیس مجلس شورای اسلامی همچنین بر توانمندسازی جامعه هدف و تحت پوشش سازمان بهزیستی و توجه ویژه به مهدکودک‌ها به عنوان مراکز مهم تربیت نسل آینده تاکید کرد.

در این جلسه رئیس سازمان بهزیستی گزارشی از عملکرد این سازمان ارائه داد و گفت: شعار ما «به‌زیستن در گام دوم انقلاب» است و درپی آن هستیم که با شفافیت، توانمندسازی و ارتقای سلامت اجتماعی به آن دست یابیم. قبادی‌دانا همچنین از تلاش برای اصلاح قانون فرزندخواندگی و تسهیل آن خبر داد. رئیس سازمان بهزیستی از رئیس مجلس شورای اسلامی خواست در بحث تخصیص بودجه این سازمان، ساماندهی خیریه‌ها، اصلاح قانون زکات و افزایش اعتبارات برای توانمندسازی افراد تحت پوشش مساعدت داشته باشد.

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir
پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● **همکاری پلیس مترو:** خوشبختانه مدتی است پلیس مترو با مترو همکاری کرده و از ورود مردان دست‌فروش که به واگن مخصوص خانم‌ها می‌روند جلوگیری می‌کند تا بانوان گرامی بدون مزاحمت سفر کنند. از اقدام مفید پلیس مترو به‌ویژه خط علم و صنعت قدردانی می‌کنیم. فاطمه فرخی‌پور

● **تیم اقتصادی رئیس‌جمهوری و تلاش مضاعف:** مردم از تیم اقتصادی رئیس‌جمهوری توقع دارند برای کاهش قیمت‌ها و کوتاه‌کردن دستان واسطه‌ها و دلالان اقتصادی تلاش مضاعفی انجام دهند تا شاهد کاهش قیمت‌ها باشند. سیاوش سنجانی

● **شهرداری منطقه ۳ رسیدگی کند:** دست‌فروشان بیرون ایستگاه متروی شهید حقانی به‌ویژه دری که به طرف پایانه اتوبوس‌رانی است، باید جمع‌آوری شوند. از مأموران سد معبر شهرداری منطقه ۳ تقاضای رسیدگی داریم. عاطفه جلالی

● **پارکینگ طبقاتی:** پارکینگ طبقاتی ایستگاه متروی شهید حقانی چه زمانی آماده می‌شود؟ از مسئولان شرکت اطلس‌پارس و زیباسازی عباس‌آباد تهران تقاضای پاسخ‌گویی و اطلاع‌رسانی داریم. محمد امانی

● **شربت سن‌ایچ هم گران شد:** شربت‌های شیشه‌ای سن‌ایچ که قبلا ۱۴ هزار تومان بود، اکنون ۲۲ هزار تومان است. قابل توجه مسئولان مبارزه با گران‌فروشی! شاهین عطایی

● گفت‌وگوها و بررسی پیشنهاد لایحه حذف چهار صفر از روی اسکناس‌ها و از پول ملی در هیئت محترم دولت؛ یعنی حذف ریال از پول ملی و جایگزین‌کردن تومان به‌جای ریال طرح جدیدی است که از مدت‌ها قبل و در زمان آقای احمدی‌نژاد مطرح شده بود که مورد تصویب و موافقت مردم و مجلس قرار نگرفت و حالا هم با مطرح‌شدن این پیشنهاد قبل از اجرائی‌شدن که احتمالا با هزینه‌های زیادی برای تعویض اسکناس‌های رایج و مسکوکات فلزی و اسناد و مدارک بانک‌ها و بانک مرکزی و تغییرات اساسی در سیستم‌های نرم‌افزاری دستگاه‌های خودپرداز و کارت‌خوان‌ها و رایانه‌ها و صندوق‌های فروشگاه‌ها باید ابتدا در مجلس شورای اسلامی و سپس در شورای نگهبان مورد تصویب نمایندگان و اعضای محترم شورای نگهبان قرار گیرد. محمود بلیغیان

● در هیچ‌جای دنیا پادگان را روبه‌روی دبیرستان دخترانه نمی‌سازند، مگر در ایران و آن هم در خیابان شهید قدوسی تهران!